

va (*štrige sva pljes plesale /.../ si vetri sva bučali/ si ugnji sva lizali/.../ breki skičali, mački bižali/ judi križali*), ističući u oneobičavajućem finalu osobenjaka Pjerića, imunog na magiju i magijski jako vrijeme (ponoć), koji u svojem ritmu, u svom osebnom svijetu, jednostavno postoji – na svoj način (*vudren pud bareta/ fučkajuć n vas gluas/ čez kružjera paćifiku (je) pasav*). Sve je to, kako će reći u *E merlu*, umijeće postojanja koje se steže – iskustvom, praksom, djelovanjem... ne olako. Pametnjaković i pametan dva su svijeta.

U ovom je ciklusu Pernić zaigran, humoran, u pjesmi nema težine, nelijepih riječi, banalnosti koje problematiziraju uzvišenost i ljepotu. Te su pjesme zanos onim iskonskim svojim, onim što je u krvi, u genu i iz čega će sve biti dobro tako i takvo kakvo jest... ako ga poštujemo.

Ljepota i ekspresivnost prvog jezika, lokalnog jezika, govorenje iz sinapsi, iz prenatalnog iskustva, iz prvog udaha – u svojoj

iskonskosti i nepatvorenoj istini trijumfira ekspresivnošću. U ovoj knjizi tom je jeziku dano da govori o iskonskom, ali drugačije nego to radi na standardu: ovdje nema gorčine, osjećaja nerecivosti, ostajanja pred bijelim papirom, kako se dogodilo u autopoeitičkom bloku ciklusa *Vrutka istine*. To je mjesto punine, rješenja, odgovora. Pernić i tim jezikom itekako zna reći tjeskobu, bezizlaznost, gorčinu, što možemo vidjeti u drugim njegovim izdanjima, no u ovom slučaju počastio ga je privilegijem da bude igra, radost, ljepota.

I to je jednostavno tako: iz osobnih osjećaja za dom, govorimo na posebne načine, naročito u svojem zreлом vremenu, kad smo razriješili svjetonazorne dileme, izmirili emocije, nemire i želju da mijenjamo svijet. Ako od lirskog subjekta želimo doći do autora – na takvom je mjestu ljuska koja ih dijeli najkrhkija i lirski subjekt najprisniji je s autorom.

Emilija Kovač

NEDOKONČANA PESMA - VIŠESTRUKA SIMBOLIKA ZBIRKE 44. RECITALA U SV. IVANU ZELINI *Mala biblioteka „Dragutin Domjanić“, knj. 130., POU Sv. Ivan Zelina, 2025.)*

Mnogolika simbolika naslova zajedničke zbirke 44. Recitala suvremenoga kajkavskoga pjesništva u Sv. Ivanu Zelini - *Nedokončana pesma* - kao da se fatumski nadvila i nad konačnicom njezine pripreme za tisk. Napustio nas je njezin urednik, antologijski književnik i znanstvenik † *dr. sc. Ivo Kalinski* (Črečan kod Sv. Ivana Zeline, 8. ožujka 1940. – Zagreb, 26. travnja 2025.) - hrvatski pjesnički klasik i kajkavski humanist, jezikoslovac, leksikograf /dijalektolog, esejist, književni analitičar i teoretičar...

† Dr. sc. Ivo Kalinski bio je *spiritus movens* svih književnoumjetničkih događanja koja je pokretalo Narodno sveučilište/Pučko otvoreno učilište u Sv. Ivanu Zelini, prije svega dječje Smotre i Recitala suvremenoga kajkavskoga pjesništva „Dragutin Domjanić“ – takoreći od početaka 1970., a osobito od 1992. kao predsjednik ocjenjivačkih povjerenstava i urednik svih njihovih zajedničkih zbirki/zbornika, te dru-

gih izdanja unutar Male biblioteke „Dragutin Domjanić“ u okrilju Učilišta.

Neusporedivim suradničkim obiljem, sudionici *44. Recitala suvremenoga kajkavskoga pjesništva „Dragutin Domjanić“* u Sv. Ivanu Zelini 2025. dokazali su privrženost Recitalu, njegovu dostojanstvenom mjestu u suvremenom književnom obzorju, prije svega kajkavskom umjetničkom *vitiznanstvu* naše domaje.

Odazivom i poraslom brojnošću, 112-ero autora sa 403 kajkavske pjesme (od kojih su 102 objavljene u recitalnoj zbirki/zborniku!), i 2025. godine poduprlo je Recital suvremenoga kajkavskoga pjesništva u trajnoj kritičkoj ocjeni kao najmjerodavnije manifestacije koja potiče, ozraljuje i vrednuje dosege suvremenoga kajkavskog estetizma, i to istom mjerom svoje izvrsnosti od 1970. do 1979., te kao „kajkaviana rediviva“ (I. Kalinski) od 1992. do danas.

Nakon knjiga i eseja † dr. sc. Ive Kalinskoga (Anatomija kmice - zanos i tjeskoba, 2004. i dr.) o fenomenu recitalnoga kajk. pjesništva i ovogodišnje bi zelinsko pjesničko bogatstvo bilo dostojno zahtjevnijih analiza i interpretacija. U ovoj prigodi, dopustimo si tek neke naznake.

Većina autora nasljeđuje i pronosi ideje i modele prethodnika, a nekolicina osvjeđenih bardova – zaokretom u nova poetološka iskustva – obogaćuje antologijska mjesta cjelokupnog suvremenog hrvatskog pjesništva.

U tom smislu, zamalo očekivano, određeni se broj autora okuplja pod štićenom sjencom Meštra *Balada Petrice Kerempuha* – i to reminiscentnim nasljedovanjem poetskog iskustva toga velebnog djela na više razina: s jedne strane iskazom i priznavanjem njegove parafraze (Zdravko Dolenc: *Krležina krava zišla z oreha*); s druge strane idući tragom socijalnog raskola (Jagoda Vičević: *F cukorpiksi*); ili pak zavidno stilizirano (autorskom i jezičnopovijesnom) kajkavskom urbanom, prije svega leksičkom, diversifikacijom (Tomislav Ribić: *Razvudjenje orsaga*).

Više je alibija za kraćim stihom, njegovom razbijenošću, ponekad i sintaktičnom eliptičnošću: najčešće su to razlozi ritamsko-rimarijske ili povijesne asocijativnosti, refleksije, te ugodajnosti (Zdenka Sokalić: *Frlunec živlejna*, Stjepan Crnić: *Nuoč na Griču*); a rjeđe ideje sinteznosti (*Pak ih skriva. / Laje. / Fanta. / I baje. / Jer vse dok je bedastoči / i življenje traje* - Mirjana Vujec: *Nora, nora*), kao i identitetskih sažimanja (Darko Raškaj: *A ja sem*).

Nasuprot tomu, nadaju se: narativnost u poetskom slogu, raskošan neologistični ludizam (Ivan Kutnjak: *Potrto steklo /na rešpatero/*); očuvana rečenična struktura u poetsko-proznoj organizaciji pjesme (Tugomir Orak: *Film o Imbri Pendrekašu*); tekstualističke varijante uvođenjem svojevrsnog letrizma (Denis Peričić: *Narkokaj, Papaštrumpfkaj*).

Zamjetan je i rijedak, odnos spram Recitala originalno osviještenim autorskim kajkavskim projektom (Željko Funda: *Ljubav* – pod visoko estetiziranim semantičkim poljem „Čutki“ (ujedno i autorskom šifrom).

Uz obilje raznolikih umjetničkih, knjiških asocijacija, uz neobična tematska proširenja, pa i ona u onomatopejskoj realizaciji (Anica Lukina: *Coku, miku*), znatna se grupa pjesnika zaokuplja/zarobljuje općim mjestom/arhetipijom „istinitosti“, uz stihovni komentar negativnih društvenih konstanti, te afirmacijom „pravednosti“ (npr., Mia Behtan: *S podrapanim se čarapami smejati*, Marija Miklaušić: *Si smo mi dudeki*, Adam Bastalec: *Jopci i bokci*).

Umjetnička transpozicija štićenih prostora „doma“ i zavičajne jezgre bila bi najznačajnija vrijednosna uporišta koja valja posebno izdvojiti iz zajedničke poetske zbirke 44. Recitala, koju je urednik †Ivo Kalinski s razlogom naslovio prema pjesmotvoru Zdenke Maltar - *Nedokončana pesma*. Raspon takve genetske transpozicije kao „udomljavanje“ svijeta suvremenim kajkavskim tekstom (u Vladimira Šuka, npr., *Vu znućani su tepih vupletene kronike hoda / od puženja, pak, do nestajanja*) možemo prepoznavati višestruko: od, takorekuć, pasijske žudnje u dohvaćanju zavičaja (Ankica Piculek: *Zipku sejna ognjišće i hižna streha*, Štefanija Ludvig: *Obrublen suncem*); od raznolikih postupaka analepse (Dragica Reinholz: *Smržnjene noge zamotane f mamin sviter*); do filozofije raskorjenjivanja, nespoznatljivosti subjekta („... duoša brez kuorena“ u *Hariji nebes Biserke Marečić: Pavuk je razvliekel sve mreže prek gniedzda*); sve do zaumnih, nesvjesnih relacija teksta (Vinko Hasnek: *Kjesna vura*). U *Nedokončanoj pesmi*, poetičkim zaokretom prema raspri, dijalogu s vlastitim tekstom i metaforikom, Zdenka Maltar započinje i novi zaokret prema antologijskim obzorjima vlastite i hrvatske (kajkavske) poezije (*Nahajam ju gda lovi reči, / ognjenoga pozjoja, /nimbuse z dalečine. „[...] Nič ne znam o mestu v terem prebivaš / i nič ne znam o tvom povrnutju“*).

Zahvaljujući dobro osmišljenom i utemeljenom programu Pučkog otvorenog učilišta Sv. Ivan Zelina, Recital suvremenoga kajkavskoga pjesništva „Dragutin Domjanić“ obogaćuje se u svom višedesetljetnom tijeku i novim pjesničkim osobnostima i nesumnjivom budućnošću.

Božica Pažur